

Samenstelling Bijzonder Examen
Adviseur Vermogen
WFT-VAKBEKWAAMHEID 2020

College Deskundigheid Financiële Dienstverlening

Februari 2020, Den Haag

Inhoudsopgave

Toelichting	3
Toelichting kenmerken	3
Toelichting toetsmatrijs	4
Toelichting inhoud	4
Kenmerken Bijzonder Examen	5
Toetsmatrijs	6
Ontwikkelingen Basis	8
Ontwikkelingen Vermogen	12
Generieke vaardigheden en competenties	19

Toelichting

Financieel adviseurs die adviesbevoegd willen blijven, moeten binnen de vastgestelde PE- periode aan de Wft PE-verplichting voldoen. De eerste periode liep van 1 april 2017 tot 1 april 2019. Financieel adviseurs die hun PE-examen niet hebben behaald voor 1 april 2019, zijn per 1 april 2019 niet langer adviesbevoegd. Met het behalen van een Bijzonder Examen kan de adviesbevoegdheid worden hersteld.

Het Bijzonder Examen 2020 dat aangeboden wordt tot en met 31 maart 2021, bestaat uit vragen over ontwikkelingen van de afgelopen drie jaar, uitgebreid met vragen over generieke vaardigheden en competenties.

- De ontwikkelingen binnen de module(s) waaruit de beroepskwalificatie bestaat, komen terug in één examen. Voor het Bijzonder Examen Adviseur Vermogen houdt dit in dat de ontwikkelingen worden getoetst vanuit de modules Basis en Vermogen.
- De generieke vaardigheden en competenties in het Bijzonder Examen hebben uitsluitend betrekking op de topmodule van de beroepskwalificatie. De vragen over de generieke vaardigheden en competenties zijn gebaseerd op de toetstermen over vaardigheden en competenties van de topmodule. Voor het Bijzonder Examen Adviseur Vermogen betekent dit dat de generieke vaardigheden en competenties worden getoetst vanuit de module Vermogen.

In dit document vindt u de volgende informatie over het Bijzonder Examen Adviseur Vermogen: de kenmerken van het examen, de toetsmatrijs en de inhoud van het examen.

Toelichting kenmerken

- In dit document vindt u onder het kopje *Kenmerken* meer informatie over
  - de tijdsduur,
  - het aantal examenvragen,
  - het aantal punten dat behaald kan worden,
  - de zak/slaaggrens en
  - het aantal K/B-vragen en het aantal V/C-vragen.
- De Bijzondere Examens bestaan uit twee onderdelen: een deel met K/B-vragen (kennis en begrip) en een deel met V/C-vragen (vaardigheden en competenties).
De K/B-vragen toetsen theoretische kennis, feitenkennis en inzicht in informatie. De K/B-vragen en de bijbehorende antwoorden zijn relatief kort. Er kan met deze vragen maximaal 1 punt worden behaald.
De V/C-vragen toetsen bijvoorbeeld het toepassen van kennis, het oplossen van problemen, de wijze van communiceren en het verzamelen of het beoordelen van informatie. Dit onderdeel bestaat uit een aantal casussen waarin een klantsituatie wordt geschetst. Over elke casus worden één of meerdere vragen gesteld. Per V/C-vraag kunnen maximaal 2 punten worden behaald.
- De initiële examens bestaan nog uit een derde onderdeel, namelijk professioneel gedrag (PG). In de Bijzondere Examens komt PG niet voor als een apart onderdeel. PG-toetstermen kunnen echter nog wel bevraagd worden als deze zijn gekoppeld aan een ontwikkeling. Vragen met een PG-toetsterm vallen in de Bijzondere Examens onder het onderdeel V/C. Ook voor deze vragen geldt dat er maximaal 2 punten per vraag kunnen worden behaald.

Toelichting toetsmatrijs

- De Bijzondere Examens worden geconstrueerd aan de hand van een toetsmatrijs. De toetsmatrijs geeft aan in welke verhoudingen de verschillende modules en de onderdelen K/B en V/C in het examen terugkomen en welke ontwikkelingen of aanvullende stof hierbij horen. Hierbij is gebruik gemaakt van percentages die aangeven hoeveel procent van het totaal aantal te behalen punten gehaald kan worden per onderdeel.
- De percentages die in de toetsmatrijs gebruikt worden, zijn afgerond op 5%. In werkelijkheid kunnen de verhoudingen daarom een paar procent verschillen.
- De toetsmatrijs voor het Bijzondere Examen Adviseur Vermogen vindt u onder het kopje *Toetsmatrijs*.

Toelichting inhoud

De inhoud van het Bijzonder Examen bestaat enerzijds uit ontwikkelingen en anderzijds uit generieke vaardigheden en competenties.

Ontwikkelingen

- De relevante, actuele ontwikkelingen die aan bod komen in het Bijzonder Examen zijn van toepassing op de adviespraktijk binnen de betreffende beroepskwalificatie. Deze ontwikkelingen zijn niet ouder dan drie jaar.
- De ontwikkelingen in het Bijzonder Examen Adviseur Vermogen worden getoetst vanuit de modules Basis en Vermogen.
- De ontwikkelingen worden getoetst aan de hand van één of meerdere toetstermen die aan de betreffende Wft-modules zijn gekoppeld.
- In dit document vindt u onder de kopjes *Ontwikkelingen Basis* en *Ontwikkelingen Vermogen* een overzicht van alle ontwikkelingen en de bijbehorende toetstermen waarop de ontwikkelingen in het Bijzonder Examen Adviseur Vermogen zijn gebaseerd.

Generieke vaardigheden en competenties

- De generieke vaardigheden en competenties in het Bijzonder Examen Adviseur Vermogen wordt getoetst vanuit de module Vermogen.
- De generieke vaardigheden en competenties komen terug in het Bijzonder Examen in de vorm van een casus (klantsituatie) met daarbij een aantal vragen.
- In dit document vindt u onder het kopje *Generieke vaardigheden en competenties* een overzicht van de toetstermen waarop de vragen over de aanvullende stof in dit examen worden gebaseerd.

Voor een overzicht van de eind- en toetstermen die gelden vanaf 1 april 2020 verwijzen wij u naar onze website (www.cdfd.nl/downloads).

Kenmerken Bijzonder Examen

Beroepskwalificatie: Adviseur Vermogen

Modules: Basis en Vermogen

Tijdsduur: 90 minuten

Examenvragen: 28 vragen

Aantal punten: 39 punten

Zak/slaaggrens: 68% van het maximaal te behalen punten

Aantal K/B vragen: 17 vragen (17 punten)

Aantal V/C vragen: 11 vragen (22 punten)

Toetsmatrijs

Taxonomie code	Aandeel taxonomie code in totaalscore	Module Onderdeel	Bijbehorende ontwikkelingen	Aandeel module onderdeel in totaalscore
KB	45%	Ontwikkelingen Basis	<ul style="list-style-type: none"> • BKR • DUO-financieringen • Huwelijksvermogensrecht • Identificeren met iDIN • Inkeerregeling • IPID • Kifid • Payment Services Directive (PSD) 2 • Private aanvulling WW en WGA • Schuldhulpverlening • Stijging AOW-leeftijd • Verwerking BSN 	15%
		Ontwikkelingen Vermogen	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassing Nationaal Regime • Aanpassing pensioenrichtleeftijd • Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) • Besluit huwelijksvermogensrecht en schenking • Essentiële-informatiedocument (Eid) • Herziening partneralimentatie • Huwelijksvermogensrecht • Jaarlijks Uniform Pensioenoverzicht (UPO) gewezen deelnemers • Oplossing lijfrente-/pensioenuitkering emigrant • Oudedagsverplichting (ODV) van de directeur-grotaandeelhouder (dga) • Pan-Europees Persoonlijk Pensioenproduct (PEPP) • Scenariobedragen in pensioenoverzichten • Uitzonderingen pensioenverrekening met WW • Verhoging tarief inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2) en verlaging tarief vennootschapsbelasting • Vervallen tijdsklemmen kapitaalverzekeringen • Verzamelbesluit lijfrenten • Voortzetting overgangsrecht hybride lijfrenten • Wet arbeidsmarkt in balans (Wab) • Wijzigingen inkomstenbelasting box 1 	30%

VC	55%	Ontwikkelingen Basis	<ul style="list-style-type: none"> • Huwelijksvermogensrecht • IPID • Kifid • Payment Services Directive (PSD) 2 • Schuldhulpverlening • Verwerking BSN 	10%
		Ontwikkelingen Vermogen	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassing pensioenrichtleeftijd • Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) • Essentiële-informatiedocument (Eid) • Herziening partneralimentatie • Huwelijksvermogensrecht • Oudedagsverplichting (ODV) van de directeur-groootaandeelhouder (dga) • Scenariobedragen in pensioenoverzichten • Verhoging tarief inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2) en verlaging tarief vennootschapsbelasting • Vervallen tijdsklemmen kapitaalverzekeringen • Verzamelbesluit lijfrenten • Wijzigingen inkomstenbelasting box 1 	25%
		Generieke vaardigheden en competenties	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene kennis en vaardigheden 2a.1 t/m 2a.5, 2b.1 • Taak 1: Inventariseren van de gegevens van de klant 2c.1, 3a.1 t/m 3a.3 • Taak 2: Opstellen van een risicoanalyse t.b.v. het advies: 2d.1 t/m 2d.4, 2e.1, 2f.1, 2f.2, 3b.1 t/m 3b.5 • Taak 3: Adviseren (en eventueel bemiddelen) van een passende oplossing 2g.1 t/m 2g.13, 2h.1 t/m 2h.3, 3c.1 t/m 3c.5 • Taak 4: Beheren en actueel houden van het advies 2i.1 t/m 2i.6, 3d.1 t/m 3d.3 	20%

Ontwikkelingen Basis

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
BKR	<p>Sinds 2017 is een aantal wijzigingen doorgevoerd bij het Bureau Krediet Registratie (BKR).</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de Handreiking Belangenafweging kan uitleggen; - kan benoemen wanneer een telecomkrediet wordt geregistreerd bij het BKR; - kan uitleggen hoe de consument een inzage kan doen in zijn kredietgegevens bij het BKR. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.bkr.nl/media/1203/brochureverzoektotaanpassingvanuwregistratie2019.pdf • https://www.bkr.nl/inzage-in-uw-kredietoverzicht 	1a.10; 1b.3; 1c.6; 1c.10; 1c.17
DUO-financieringen	<p>De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) heeft in 2017 een nieuwe financieringsvorm geïntroduceerd, namelijk het Levenlanglerenkrediet.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat op hoofdlijnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het Levenlanglerenkrediet kan omschrijven; - de voorwaarden kan benoemen. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/hoger-onderwijs/vraag-en-antwoord/wat-is-het-levenlanglerenkrediet 	1a.10; 1c.5; 1c.11
Huwelijksvermogensrecht	<p>Op 1 januari 2018 is de Wet beperking wettelijke gemeenschap van goederen in werking getreden. Voor stellen die zonder huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden trouwen of een geregistreerd partnerschap aangaan, geldt sindsdien automatisch de beperkte gemeenschap van goederen.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat in hoofdlijnen kan omschrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wat er is gewijzigd aan het huwelijksvermogensrecht; - wat het gevolg is voor de gemeenschap van goederen. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/trouwen-samenlevingscontract-en-geregistreerd-partnerschap/vraag-en-antwoord/waar-heb-ik-recht-op-als-ik-trouw-in-gemeenschap-van-goederen • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-177.html • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-178.html 	1a.4; 1c.7; 3d.2

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Identificeren met iDIN	<p>iDIN is een dienst op het gebied van online inloggen en identificeren. Klanten kunnen zich met deze dienst van banken bij andere organisaties online identificeren door de inlogmiddelen van hun eigen bank te gebruiken.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het begrip iDIN kan omschrijven; - kan aangeven wat het doel is van iDIN. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.idin.nl/ 	1a.9
Inkeerregeling	<p>Sinds 1 januari 2020 is het niet meer mogelijk om zonder boete verzwegen vermogen in Nederland vrijwillig te verbeteren (de inkeerregeling). Sinds 2018 is de inkeerregeling voor buitenlands vermogen afgeschaft.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/s_tandaard_functies/prive/contact/rechten_en_plichten_bij_de_belastingdienst/inkeerregeling/ 	1a.8
IPID	<p>Sinds 1 januari 2018 moeten Europese verzekeraars voor schadeverzekeringen een Insurance Product Information Document (IPID) aanbieden. Het IPID is opgesteld conform Europese regelgeving. In Nederland wordt het IPID vaak nog verzekeringskaart genoemd.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan uitleggen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/onderwerpen/idd/ipid • https://www.afm.nl/~/profmedia/files/onderwerpen/idd/factsheet/ipid.pdf • https://www.verzekeraars.nl/publicaties/actueel/verzekeraars-transparanter-over-afschrijving-inboedel-en-bagage 	1f.2; 1f.4; 3b.1
Kifid	<p>Het Kifid heeft op 1 juli 2018 het loket Kleinzakelijke financieringen geopend.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de uitbreiding van het klachtenbegrip kan omschrijven; - de meer sturende en actieve rol van het Kifid in de klachtenprocedure kan uitleggen; - weet wie er met welke klachten bij het loket Kleinzakelijke financieringen terecht kan. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.kifid.nl/procedure-klacht-kleinzakelijke-financiering/ 	1f.5; 3c.1

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Payment Services Directive (PSD) 2	<p>De richtlijn Payment Services Directive (PSD) 2 is in 2018 in werking getreden. De PSD 2 heeft als doel meer innovatie, meer veiligheid en meer concurrentie in het Europese betalingsverkeer.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat kan omschrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wat het doel is van PSD 2; - onder welke voorwaarden derde partijen toegang kunnen krijgen tot de betaalrekening van een klant. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.betalvereniging.nl/aandachtsgebieden/maatschappij-politiek-en-wetgeving/psd2/ 	1b.4; 1b.5; 1b.11; 3d.1
Private aanvulling WW en WGA	<p>De WW-duur is in de Wet werk en zekerheid verkort van maximaal 38 tot maximaal 24 maanden. Reparatie is nu mogelijk via een speciaal daarvoor opgericht fonds, Stichting Private Aanvulling WW en WGA (SPAWW).</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat kan benoemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dat deze reparatiemogelijkheid bestaat; - wie er aanspraak op kan maken. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.spaww.nl/ 	1d.7; 1d.9
Schuldhelpverlening	<p>Er is een aantal maatregelen getroffen om de positie van de mensen met problematische schulden in de schuldhelpverlening te verbeteren. Op 1 april 2017 is het Besluit breed moratorium in werking getreden. Daarnaast is de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) aangepast en heeft het Kabinet spoedmaatregelen getroffen om de periode tot de inwerkingtreding van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet te overbruggen.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de gevolgen van het Besluit breed moratorium voor natuurlijke personen bij schuldproblemen kan uitleggen; - in hoofdlijnen kan benoemen wat de gevolgen zijn van de aanpassing van de Wgs voor mensen in de schuldhelpverlening; - de spoedmaatregelen kan benoemen. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2017/03/08/een-adempauze-om-uit-de-schuldenspiraal-te-komen • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-83.html • https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/02/13/kabinet-komt-met-spoedmaatregelen-om-mensen-met-schulden-te-helpen 	1b.1; 3b.1; 4a.2

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Stijging AOW-leeftijd	<p>In het principeakkoord over de vernieuwing van het pensioenstelsel is tussen het kabinet en de sociale partners afgesproken dat de AOW-leeftijd met ingang van 2020 minder snel wordt verhoogd. Dit is vastgelegd in de Wet temporisering verhoging AOW-leeftijd.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling in hoofdlijnen kent.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/35223_wet_temporiseren_verhoging 	1d.8
Verwerking BSN	<p>In de Uitvoeringswet AVG (UAVG) wordt het BSN niet als bijzonder persoonsgegevens aangemerkt. Wel mogen de Europese lidstaten onder de AVG zelf voorwaarden stellen aan het verwerken van een nationaal identificatienummer, zoals het BSN.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - weet welke financiële dienstverleners het BSN wél en niet mogen verwerken; - weet in welke situaties financieel dienstverleners het BSN mogen verwerken; - weet dat er sinds 1 januari 2020 een verbod geldt voor het verwerken van het BSN in het btw-identificatienummer door de Belastingdienst; - de ontwikkeling kan toepassen. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/identificatie/burgerservicenummer-bsn 	1f.39; 1f.40; 2b.1; 4a.3; 4a.5

Ontwikkelingen Vermogen

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Aanpassing Nationaal Regime	<p>Vanwege de invoering van MiFID II per 3 januari 2018 is het Nationaal Regime per 1 april 2019 aangepast. De aanpassingen hebben betrekking op de dossiervorming (bewaartermijn), de informatieverstrekking (afhankelijk versus onafhankelijk advies, al dan niet periodieke geschiktheidsbeoordeling), het advies (geschiktheidsverklaring) en kosten transparantie (cumulatieve effect van totale kosten op het rendement).</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de aanpassingen van het Nationaal Regime kent en kan toepassen in de praktijk.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-11214.html 	1a.9; 1b.16; 1d.5; 1k.5; 1m.11
Aanpassing pensioenrichtleeftijd	<p>Per 1 januari 2018 is de pensioenrichtleeftijd (werknemerspensioen) verhoogd naar 68 jaar.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat weet wat de gevolgen zijn van de verhoging van de pensioenrichtleeftijd voor zijn advies aan de klant over vermogensopbouw- en afbouw. Hierbij houdt de kandidaat rekening met de gevolgen als de pensioenleeftijd afwijkt van de pensioenrichtleeftijd.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-549.html • https://centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl/publicaties/va_17-012_v190104/ • https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RB MNE:2019:1602 	1b.1; 2d.3; 3b.3
Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)	<p>Op 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Sindsdien geldt dezelfde privacywetgeving in de hele Europese Unie (EU).</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de ontwikkeling kent; - de gevolgen van deze ontwikkeling binnen zijn beroepskwalificatie kent; - deze ontwikkeling kan toepassen. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/europese-privacywetgeving/algemene-verordening-gegevensbescherming#wat-merken-mensen-van-wie-persoonsgegevens-worden-verwerkt-van-de-avg-5577 • https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/avg-europese-privacywetgeving 	4a.2; 4b.2

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Besluit huwelijksvermogensre- cht en schenking	<p>Bij het aangaan van huwelijkse voorwaarden, of het wijzigen daarvan, was niet altijd duidelijk of er sprake is van schenking. Daarom heeft de staatssecretaris in een besluit voor een aantal veel voorkomende gevallen aangegeven of er wel of geen sprake is van schenking.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling en de gevolgen ervan in de praktijk kent.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-18050.html 	1m7; 1m8
Essentiële- informatiedocument (Eid)	<p>In samenhang met het invoeren van de Europese verordening PRIIPS's heeft met ingang van 1 januari 2018 het Eid de financiële bijsluiters vervangen. Per 1 januari 2022 vervangt het Eid ook de Essentiële Beleggingsinformatie (Ebi).</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de inhoud van het Eid kent; - weet wat het doel van het Eid is; - het Eid aan een klant kan uitleggen en toelichten; - weet wanneer en op welke wijze een EID verstrekt moet worden en bij welke producten. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-266 • https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32017R0653 	1i.4; 1k.3; 1k.5; 1l.4; 2a.4; 2g.8
Herziening partneralimentatie	<p>Per 1 januari 2020 treedt de Wet herziening partneralimentatie in werking. Hierdoor wijzigt de maximale wettelijke duur van de partneralimentatie.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/07/22/tk-wet-herziening-partneralimentatie-34-231 	1b.5; 2g.10

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Huwelijksvermogensrecht	<p>Op 1 januari 2018 is de Wet beperking wettelijke gemeenschap van goederen in werking getreden. Voor stellen die zonder huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden trouwen of een geregistreerd partnerschap aangaan, geldt sindsdien automatisch de beperkte gemeenschap van goederen.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en deze kan toepassen. Hierbij gaat het uitdrukkelijk om de gevolgen van deze ontwikkeling voor de vermogenspositie van de klant.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/trouwen-samenlevingscontract-en-geregistreerd-partnerschap/vraag-en-antwoord/waar-heb-ik-recht-op-als-ik-trouw-in-gemeenschap-van-goederen • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-177.html • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-178.html 	1b.5; 1b.8; 1m.8; 2c.1; 2d.2; 2g.10; 2i.2; 3a.2
Jaarlijks Uniform Pensioenoverzicht (UPO) gewezen deelnemers	<p>Gewezen deelnemers moesten tot 1 januari 2019 eenmaal per vijf jaar een Uniform Pensioenoverzicht (UPO) ontvangen. Als gevolg van Europese richtlijnen (IORP II) moet de pensioenuitvoerder vanaf 1 januari 2019 gewezen deelnemers jaarlijks informeren over het pensioen. Volstaan kan worden met het jaarlijks digitaal 'beschikbaar stellen' van het UPO voor gewezen deelnemers via de 'Mijn-omgeving' van de pensioenuitvoerder, mits het UPO eens in de vijf jaar 'verstrekkt' wordt. Bij het eens in de vijf jaar 'verstrekken' van het UPO zal er actief op moeten worden gewezen dat het UPO op de 'Mijn-omgeving' is geplaatst, ofwel het UPO per post naar het huisadres moeten worden gestuurd. Pensioenuitvoerders zonder 'Mijn-omgeving' kunnen niet van de geboden mogelijkheid tot jaarlijks 'beschikbaar stellen' gebruik maken en zullen jaarlijks een UPO moeten verstrekken.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2018-515.html 	1b.1; 1b.8

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
<p>Oplossing lijfrente- /pensioenuitkering emigrant</p>	<p>Bij de aankoop van een periodieke uitkering met expirerend lijfrentekapitaal kunnen zich complicaties voordoen als de klant op het moment van aankoop in het buitenland woont. Dat heeft te maken met het standpunt dat tot voor kort werd ingenomen door De Nederlandsche Bank (DNB) dat er dan sprake is van een nieuwe overeenkomst. Deze nieuwe overeenkomst valt onder het toezicht in het woonland van de emigrant. Verzekeraars werkten meestal niet mee aan het uitvoeren ervan. Op 8 maart 2018 heeft Het Verbond van Verzekeraars in een circulaire een oplossing hiervoor gepubliceerd in samenwerking met DNB, het ministerie van Financiën en de Belastingdienst. De oplossing is dat de periodieke uitkering onder bepaalde voorwaarden gezien wordt als voortzetting van de bestaande overeenkomst.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en deze kan toepassen in de praktijk.</p> <p>Extra informatie: <ul style="list-style-type: none"> • https://www.verzekeraars.nl/media/4685/lijfrente-buitenland-mrt2018.pdf </p>	<p>1o.1; 1o.2</p>
<p>Oudedagsverplichting van de directeur- grootaandeelhouder</p>	<p>Een directeur-grootaandeelhouder (dga) die tot uiterlijk medio 2017 een pensioen in eigen beheer had opgebouwd, kon dit pensioen tot 2020 omzetten in een oudedagsverplichting (ODV). Deze ODV kan in de vennootschap worden aangehouden. In dat geval gelden specifieke voorwaarden met betrekking tot de ingangsdatum, looptijd en het vaststellen van de hoogte van de uitkering. De ODV kan ook worden omgezet in een bancaire of verzekerde lijfrente. In dat geval gelden de reguliere voorwaarden.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en kan toepassen. Als een dga de ODV in de vennootschap heeft én daarbij meer wil weten over bijvoorbeeld de gevolgen voor de ODV bij het beëindigen van zijn onderneming, een huwelijk, een echtscheiding of een overlijden, verwijst de adviseur Vermogen de dga door naar een expert.</p> <p>Extra informatie: <ul style="list-style-type: none"> • https://wetten.overheid.nl/BWBR0002471/2019-01-01#HoofdstukVIII_Artikel38p • https://centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl/publicaties/va_18-004_v190111/ </p>	<p>1c.4; 2h.1; 3b.1; 3b.5; 3c.3; 3d.2</p>

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Pan-Europees Persoonlijk Pensioenproduct (PEPP)	<p>Op 14 augustus 2019 is een Europese verordening in werking getreden die het aanbieden van het pan-Europees Persoonlijk Pensioenproduct (PEPP) vanaf 15 augustus 2020 mogelijk maakt.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het doel van de ontwikkeling kent; - de uitgangspunten van de ontwikkeling kent. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/personal-pension-products_en • https://www.eerstekamer.nl/eu/documenteu/2019/1238_verordening_inzake_een_pan/f=/vl44nfj22cnn.pdf/detail/nl/MEMO_19_1_993 	1m.1
Scenariobedragen in pensioenoverzichten	<p>Vanaf september 2019 is www.mijnpensioenoverzicht.nl uitgebreid met drie scenariobedragen voor de totale oudedagvoorziening (werknemerspensioen en AOW). Op de UPO's 2020 moeten deze scenario's voor het eerst zijn opgenomen. Daarnaast moet het nieuwe UPO informatie bevatten over de te betalen premie en kosten.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - weet welke aanpassingen plaatsvinden en wat het doel ervan is; - deze bedragen kan interpreteren en uitleggen aan een klant; - weet welke rekenmethodes gehanteerd worden om de scenariobedragen te berekenen. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/05/31/kamerbrief-stand-van-zaken-pensioencommunicatie 	1b.1; 1b.8; 2a.4; 2d.3
Uitzonderingen pensioenverrekening met WW	<p>De hoofdregel is dat een pensioenuitkering wordt gekort op een WW-uitkering. Hierop gold tot 1 mei 2018 een aantal uitzonderingsituaties. Per 1 mei 2018 zijn hier twee uitzonderingsituaties aan toegevoegd.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de uitzonderingssituaties kent.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29544-829.html 	1b.4; 1b.9
Verhoging tarief inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2) en verlaging tarief vennootschapsbelasting	<p>Vanaf 2020 wordt het box 2-tarief (inkomen uit aanmerkelijk belang) stapsgewijs verhoogd. Daar staat tegenover dat het tarief van de vennootschapsbelasting stapsgewijs wordt verlaagd.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en de gevolgen ervan kan toepassen (berekenen).</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2018-504.html • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35302-6.html 	1c.3; 1c.6; 1m.2; 2d.2; 2g.5

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Vervallen tijdsklemmen kapitaalverzekeringen	<p>Per 1 april 2017 zijn de tijdsklemmen voor de Kapitaalverzekering Eigen Woning (KEW), Spaarrekening Eigen Woning (SEW) en Beleggingsrekening Eigen Woning (BEW) vervallen. Aanvullend hierop geldt het besluit van 15 mei 2017 en de publicatie van juli 2018 'Vragen en antwoorden over gewijzigd fiscaal beleid en wetgeving met betrekking tot de KEW, SEW, BEW, en BHW-kapitaalverzekering per 1 januari 2013, 1 januari 2017, 1 april 2017 en 1 januari 2018' van de Belastingdienst.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en deze kan toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-91.html • https://download.belastingdienst.nl/belastingdienst/docs/vrag_an_tw_overangereg_ib8051z7fd.pdf 	1m.1; 1o.1; 1o.2; 2g.2; 2g.5; 3d.2
Verzamelbesluit lijfrenten	<p>Op 31 mei 2019 is het Verzamelbesluit lijfrenten gepubliceerd. Het besluit bevat een aantal relevante goedkeuringen.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de relevante goedkeuringen kent en kan toepassen.</p> <p>Dit zijn de goedkeuringen over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fiscaal geruisloze terugstorting van te veel betaalde lijfrentepremie of -inleg; - Afkoop van alimentatieverplichting in de vorm van een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht; - Verrekening van pensioenrechten in de vorm van een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht; - Herstel (foutieve) overboeking naar lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht; - Voorwaarden voor vrijstelling revisierente bij nagekomen bedragen en restsaldi; - Heffing na een overschrijding wettelijke termijn bij Pre Brede Herwaarderingslijfrenten. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-30558.html 	1b.5; 1b.10; 1m.1; 1m.6; 1n.1; 1n.2; 1o.1; 1o.2; 2g.10; 2h.1
Voortzetting overgangsrecht hybride lijfrenten	<p>Op 31 december 2020 eindigt het overgangsrecht voor op 2001 bestaande saldolijfrenten. Conform Belastingplan 2020 blijft het overgangsrecht voor hybride lijfrenten (lijfrenten waarbij de premie deels wel en deels niet in aftrek konden worden gebracht) ongewijzigd. Daarmee vervalt ook de afrekenverplichting voor dat moment.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/belastingplan/belastingplanstukken 	1m.1; 1m.6

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Wet arbeidsmarkt in balans (Wab)	<p>Per 1 januari 2020 treedt het grootste deel van de Wet arbeidsmarkt in balans (Wab) in werking. Hierdoor wijzigt onder andere de opbouw van de transitievergoeding.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat weet hoe de opbouw van de transitievergoeding plaatsvindt na inwerkingtreding van de Wab en deze kennis kan toepassen.</p> <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://wetten.overheid.nl/BWBR0042307/2019-06-20 	1b.4; 1m.9
Wijzigingen inkomstenbelasting box 1	<p>Conform de Belastingplannen 2019 en 2020 vinden vanaf 2020 een aantal wijzigingen plaats in box 1 van de inkomstenbelasting. Er wordt een tweeschijvenstelsel ingevoerd, de zelfstandigenaftrek wordt tot 2028 stapsgewijs verlaagd en het maximale belastingvoordeel over een aantal aftrekposten (grondslagverminderende posten) wordt tot 2023 stapsgewijs beperkt.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en de gevolgen ervan kan toepassen (berekenen). Het gaat met name om de impact op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het netto besteedbaar inkomen van IB-ondernemers; - bestaande afspraken over de hoogte van alimentatie als de alimentatiebetaler een relatief hoog inkomen heeft. <p>Extra informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/belastingplan/documenten/kamerstukken/2018/09/18/belastingplan-2019 • https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/belastingplan/belastingplanstukken 	1m.2; 2d.1; 2d.2

Generieke vaardigheden en competenties

Taak	Inhoud	Toetsterm(en) Vermogen
0	Algemene kennis en vaardigheden	2a.1 t/m 2a.5, 2b.1
1	Inventariseren van de gegevens van de klant	2c.1, 3a.1 t/m 3a.3
2	Opstellen van een risicoanalyse t.b.v. het advies	2d.1 t/m 2d.4, 2e.1, 2f.1, 2f.2, 3b.1 t/m 3b.5
3	Adviseren (en eventueel bemiddelen) van een passende oplossing	2g.1 t/m 2g.13, 2h.1 t/m 2h.3, 3c.1 t/m 3c.5
4	Beheren en actueel houden van het advies	2i.1 t/m 2i.6, 3d.1 t/m 3d.3

Dit samenstellingsdocument is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Het CDFD aanvaardt echter geen aansprakelijkheid voor foutieve of onvolledige informatie. De verstrekte informatie is uitsluitend indicatief en kan op ieder moment zonder verdere aankondiging worden gewijzigd.